

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122242185
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6122242185.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Kataríny Krochtovej v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 91, zastúpená I. proti žalovanému: I. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XX, XXX XX K., o zaplatenie 1 687,26 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č. k. 4Csp/73/2022-148 zo dňa 30.05.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku I. v časti povolenia splátok, vo výroku II. a III.
- II. N e p r i z n á v a stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol (cit.):

I. „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.280,45 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.280,45 eur od 18.04.2023 do zaplatenia a to v mesačných splátkach po 50,- eur, pričom prvá splátka sa stane splatnou 20. deň mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku a ďalšie splátky vždy do 20. dňa toho ktorého nasledujúceho mesiaca až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

II. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietla.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 32,20 % o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 1 ods. 2 a ods. 8, § 2 písm. l), písm. i) a písm. g), § 7 ods. 1, ods. 2, ods. 16, ods. 17, ods. 18, ods. 19, ods. 20, ods. 26, ods. 27 a ods. 43, §9 ods. 1 a ods. 2, § 11 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 129/210 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu 02.05.2020 (ďalej len „ZoSÚ“), § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu podaným na upomínacom súde domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 1 687,26 eur spolu s príslušenstvom a nahradiť mu trovy konania. Uplatnený nárok odôvodňoval tým, že dňa 02.05.2020 uzatvoril so žalovaným na diaľku elektronicky prostredníctvom Internet bankingu úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX na základe ktorej mu poskytol peňažné prostriedky vo výške 3 000 eur. Na základe predmetnej zmluvy poskytol žalovanému bezúčelový splátkový úver s označením druhu úveru ako pôžička, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v 36 mesačných anuitných splátkach vo výške 96,38 eur. Prvá splátka bola splatná dňa 15.05.2020 a ďalšie splátky boli splatné vždy k 15. dňu kalendárneho mesiaca, a to buď odpísaním z bežného účtu žalovaného v banke, resp. príkazom na úhradu v prospech inkasného účtu. Celková čiastka úveru bola vyčíslená sumou 3 619,68 eur, pri RPMN 14,64 % a úrokovej

sadzby 9,90 % p.a. Priemerná hodnota RPMN bola uvedená vo výške 12,15 %. V zmluve bol uvedený aj poplatok za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 4,77 eur mesačne s tým, že šlo o Súbor poistenia B. Zároveň bol dojednaný aj poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150 eur. Taktiež žalobca uviedol, že poskytnutý úver sa žalovaný zaviazal splatiť do 17.04.2023. Nakoľko žalovaný po vyčerpaní úveru porušil zmluvné povinnosti, prestal uhrádzať jednotlivé splátky, žalobca po zaslaní upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatnenia zo dňa 16.11.2021, rozhodol o predčasnej splatnosti úveru ku dňu 19.01.2022, čo bolo žalovanému oznámené listom zo dňa 19.01.2022. Z prehľadu splácania úveru do predčasného zosplatnenia bolo zistené, že v období od 15.05.2020 do 16.09.2021 žalovaný v 17-ich pravidelných mesačných splátkach po 101,15 eur zaplatil žalobcovi sumu spolu 1 719,55 eur. Z uvedeného bola suma 325,72 eur započítaná na úrok, suma 1 312,74 eur na istinu a suma 81,09 eur na poistné. Taktiež zo žalobcom predloženej listiny označenej ako „prepočet zmluvných úrokov“ vyplývalo, že úroky žalobca počítal a účtoval od prvého dňa zo sumy 3 000 eur.

4. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že žalobca je bankou, a teda z charakteru označenia samotného úveru, ako aj subjektov vystupujúcich pri poskytovaní úveru mal za to, že v danom prípade sa jednalo o dojednanie a poskytnutie spotrebiteľského úveru, ktorý spadá pod režim zákona o spotrebiteľských úveroch. Predmetná úverová zmluva je v zmysle ustanovení ZoSÚ zmluvou spotrebiteľskou a predmetný úver je spotrebiteľským úverom. Avšak, vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania, súd prvej inštancie konštatoval, že je potrebné vychádzať z fikcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, a to jednak z dôvodov uvedených v ust. § 11 ods. 1 ZoSÚ, keďže v zmluve nie sú zákonným spôsobom správne uvedené náležitosti predpísané v ust. § 9 ods. 2 písm. e) a h) ZoSÚ. Taktiež s poukazom na ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ súd dospel k záveru, že v danom prípade došlo k hrubému porušeniu povinnosti podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

Vo vzťahu k nesprávne uvedeným náležitostiam, vymedzeným ust. § 9 ods. 2 písm. e) a h) ZoSÚ, súd prvej inštancie uviedol, že v zmluve je zjavne nesprávne uvedený údaj o celkovej výške úveru, čo je prvým dôvodom pre ktorý je potrebné považovať poskytnutý úver v zmysle ust. § 11 ods. 1 ZoSÚ za bezúročný a bezpoplatkov. Poukázal na skutočnosť, že v zmluve je ako celková výška úveru uvedená suma 3 000 eur. Avšak z tvrdení žalobcu, ako aj z predloženého výpisu z účtu žalovaného vyplýva, že zo sumy 3 000 eur žalobca automaticky inkasoval poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150 eur, a tak bola žalovanému reálne vyplatená suma na ním zvolený účet vo výške 2 850 eur. Podľa názoru súdu, započítanie poplatku za poskytnutie úveru do celkovej výšky úveru, v dôsledku čoho bola žalovanému ako spotrebiteľovi k dispozícii daná suma len 2 850 eur a nie suma 3000 eur, nemá zákonnú oporu v právnom poriadku v dôsledku čoho je potrebné poskytnutý úver potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkov. Na podporu správnosti týchto tvrdení odkázal súd prvej inštancie na rozhodnutie zverejnené v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 4/2022 pod číslom R 49. Súd prvej inštancie zdôraznil, že problémom v danom prípade nebolo, ako to uviedol v uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd SR, že poplatok za poskytnutie úveru patrí medzi náklady úveru, v žiadnom prípade preto nemôže byť tento poplatok poňatý do samotnej výšky úveru a ak sa tak stalo a ak ako výška úveru je v zmluve uvedená suma 3 000 eur, hoci v skutočnosti spotrebiteľ dostával len sumu vo výške 2 850 eur, potom je v zmluve údaj o výške úveru uvedený nesprávne. Poplatok úveru podľa názoru súdu logicky nie je plnením veriteľa dlžníkovi, ale naopak, a preto ho nemožno poňať do údajov o celkovej výške úveru. Uvedený poplatok predstavuje náklady spojené s poskytnutím úveru, a preto mal byť zahrnutý do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že obchádzanie legálnej zákonnej definície výšky spotrebiteľského úveru a nákladov spojených so spotrebiteľským úverom nie je možné hodnotiť inak ako obchádzanie zákona. K tomu podporne odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 20Co/126/2020.

Zároveň súd poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ vo veci C-377/14, pričom odkázal na záver rozhodnutia (body 86 a 87.), ktorým konštatoval, že neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru bude nutne viesť k podhodnoteniu RPMN, ktorej výpočet závisí od celkovej výšky úveru. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že ak žalobca žalovanému poskytol reálne sumu len 2 850 eur a RPMN vypočítal zo sumy 3 000 eur, RPMN uvedenú v zmluve uviedol v nižšom percentuálnom vyjadrení než mal. Hodnota RPMN podľa názoru súdu bola uvedená v neprospech spotrebiteľa, pričom táto nesprávnosť mala za následok, ako už bolo uvedené bezúročnosť a bezpoplatkovosť v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, pričom zdôraznil, že aj napriek tomu, že žalobca vo svojom vyjadrení zo dňa 15.05.2023 poukázal na bod 2.2 úverovej zmluvy, ktorý upravoval podmienky možnosti vrátenia poplatku za poskytnutie úveru, uvedené nič nemení na tom, že zákonnú náležitosť o

výške úveru je potrebné v zmluve uvádzať správne. Podporne odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoCsp/2020 zo dňa 24.02.2021.

Súd prvej inštancie v závere napadnutého rozhodnutia (bod. 59 a nasl.) uviedol, že aj napriek vyššie spomenutým záverom je potrebné zaoberať sa, či v danom prípade boli zákonom splnené podmienky pre predčasné zosplatnenie úveru. Uviedol, že bolo potrebné zaoberať sa otázkou, či žalobca riadne skúmal bonitu žalovaného. Vychádzajúc zo skutočností vyplývajúcich z vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že v danom prípade žalobca poskytol žalovanému úver, pričom nepreukázal, žeby mal náležite zistenú a preverenú výšku výdavkov a rodinného stavu žalovaného, čo má za následok sankciu vymedzenú v ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ. Súd prvej inštancie konštatoval, že ak neboli zo strany žalobcu žiadané informácie o rodinnom stave spotrebiteľa, nemohla byť naplnená ani povinnosť vymedzená v ust. § 7 ods. 27 ZoSÚ v spjení s ust. § 11 ods. 2 spomínaného zákona. Žalobca teda neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o skúmanie výdavkov žalovaného, a teda vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že spomínané nedodržanie ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru. Zároveň nedôsledné skúmanie bonity spotrebiteľa vyvolalo aj ďalší následok predpokladaný ust. § 11 ods. 2, t.j. že veriteľ nebol oprávnený úver predčasne zosplatniť. Právny úkon zosplatnenia je teda potrebné považovať za úkon v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka za absolútne neplatný. Zároveň s poukazom na výšku mesačnej splátky (bod. 73 rozhodnutia), očistenej od úrokov a poplatkov, a s poukazom na výšku uhradenej sumy zo strany žalovaného, žalobca v čase vyhlásenia predčasnej splatnosti ani nemohol úver platne zosplatniť. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie čo do zaplataenia čistej nevrátenej úverovej istiny vo výške 1 280,45 eur žalobe vyhovel.

5. Taktiež súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca má nárok aj na úroky z omeškania podľa ust. § 517 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené skutočnosti priznal žalobcovi úroky z omeškania z celej prisúdenej istiny až odo dňa nasledujúceho po dni končenej splatnosti, t.j. zo sumy 1 280,45 eur od 18.04.2023 až do zaplataenia. Vzhľadom na žiadosť žalovaného o povolenie splácať prisúdenú sumu v splátkach, súd túto následne podrobil preskúmaniu a podľa ust. § 232 ods. 3 a ods. 4 CSP povolil žalovanému platiť žalobcovi prisúdenú sumu s príslušenstvom v splátkach, tak ako to uviedol vo výroku I. napadnutého rozhodnutia.

6. O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 2 CSP a náhradu trov konania pomerne rozdelil podľa pomeru úspechu strán vo veci. Nakoľko v danom prípade neboli súdom zistené a preukázané dôvody odôvodňujúce aplikáciu ust. § 257 CSP, rozhodol, vzhľadom na úspech sporových strán, tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 32,20 %.

7. Proti výroku I. čo do lehoty splatnosti, výroku II. a III., podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca odôvodňujúc ho ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. V odvolaní poukázal na súdom aplikovaný rozsudok Najvyššieho súdu, sp. zn. 9Cdo/287/2021, pričom namietal, že v súdnej veci nešlo o absolútne rovnaký prípad. Na rozdiel od prípadu, ktorý bol predmetom rozhodovania Najvyššieho súdu SR, šlo v konaní pred súdom prvej inštancie o odlišný prípad, keďže na osobný účet žalovaného bol poskytnutý úver v plnej výške, o čom predložil žalobca dôkaz - výpis z osobného účtu žalovaného za obdobie od 01.05.2020-29.05.2020. Uviedol, že síce je pravdou že žalovanému bol v rovnaký deň ako mu bol poskytnutý úver v celej dohodnutej výške 3 000 eur, odpísaný poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150 eur, avšak mal za to, že šlo o dve oddelené úverové transakcie, pričom uvedený poplatok si žalobca započítal v súlade s dojednaným postupom uvedeným v bode 3.3 Obchodných podmienok, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Mal za to, že finančné prostriedky boli žalovanému poskytnuté v rovnakej výške ako bola uvedená celková výška úveru. Ďalej uviedol, že podmienka úhrady poplatku za poskytnutie úveru sa týkala hlavného predmetu plnenia bola uvedená priamo v texte úverovej zmluvy konkrétne v čl. 1 ods. 1.2, a taktiež bola uvedená aj v Sadzobníku poplatkov, kde bola vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Žalobca mal za to, že poskytnutý úver nie je možné považovať za bezúročný a bezpoplatkový, nakoľko v zmluve sú obsiahnuté všetky zákonom vyžadované náležitosti. V tejto súvislosti uviedol, že žalovanému bol poskytnutý priamo na účet a tiež aj na osobný účet úver vo výške 3 000 eur, a teda zmluva obsahuje aj správny údaj o výške úveru. Namietal, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym právnym záverom, keď nerešpektoval rozhodnutie Súdneho dvora EÚ zo dňa 21.04.2016 vo veci C-377/2014, keďže mal za to, že spôsob poskytnutia úveru a úhrada poplatku za poskytnutie úveru nie sú v rozpore so závermi uvedeného rozhodnutia. Ďalej uviedol, že spomínané rozhodnutie je postavené na inom odlišnom skutkovom základe, keďže dlžníkom nebola vyplatená žiadna suma, pretože poskytnutý úver sa použil na úhradu staršieho dlhu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti tak

uvedený rozsudok nemožno aplikovať na predmetný prípad. K otázke nesprávne uvedenej hodnoty RPMN, žalobca uviedol, že v spotrebiteľskej zmluve sú uvedené všetky vstupné údaje potrebné pre riadny výpočet RPMN, vychádzajúc zo sumy 3000 eur. V tejto súvislosti odkázal na skutočnosť, že v obdobných prípadoch už viackrát Národná banka Slovenska vykonala matematický prepočet RPMN, z ktorého vyplývalo, že hodnota RPMN vyjde rovnaká, bezohľadu na to, či je poplatok za poskytnutie úveru započítaný do hodnoty RPMN alebo nie. Žalobca mal za to, že s odkazom na uvedené skutočnosti nemožno vyvodiť, že žalobca pri výpočte výšky RPMN v uvedenej zmluve postupoval nesprávne. V tejto súvislosti žalobca poukázal na stanovisko NBS k RPMN, ktoré priložil v prílohe spolu s odvolaním zo dňa 12.11.2019. Ďalej žalobca poukázal na to, že poplatok za poskytnutie úveru je uhrádzaný na zákonom základe a tvorí zložky ceny predmetu plnenia, pričom právny základ poplatku za poskytnutie úveru vyplýva z ust. § 499 Obchodného zákonníka. Z uvedeného znenia vyplýva, že poplatok možno dojednať ako jeden z dvoch nárokov na protiplnenie za poskytnutie hlavného predmetu plnenia- úveru. S poukazom na charakter uvedeného poplatku mal žalobca za to, že poplatok predstavuje riadnu a tradičnú súčasť ceny úveru. Ďalej uviedol, že poskytnutím úveru poskytol žalovanému plnenie, za ktoré mu prináleží protiplnenie a to v zmysle zmluvných úrokov a v podobe výslovne a zrozumiteľne v zmluve uvedeného poplatku. V tejto súvislosti odkázal na rozhodovacia prax krajských súdov. Vo vzťahu k overeniu bonity žalovaného uviedol, že v danom prípade konal s odbornou starostlivosťou a preveril schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver tak ako to vyžaduje ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Žalobca mal za to, že pri skúmaní bonity žalovaného ako spotrebiteľa pred poskytnutím úveru zohľadnil všetky skutočnosti vyžadované uvedeným ustanovením, pričom mal za to, že nedošlo k hrubému porušeniu povinnosti vymedzených v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. V tejto súvislosti poukázal najmä na to, že bonitu žalovaného overoval prostredníctvom informácií získaných z údajov zo spoločného registra bankových informácií, či výpisu z účtov žalovaného. Zároveň uviedol, že v danom prípade bolo zohľadnené aj životné minimum, pričom poukázal na skutočnosť že dňa 14.11.2017 vydala Národná banka Slovenska Opatrenie č. 10/2017, ktorým sa ustanovili podrobnosti o skúmaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Zároveň uviedol, že výšku čistých príjmov žalovaného skúmal na základe kreditných obrátov na účte za obdobie posledných troch mesiacov, pričom existujúce výdavky boli overené dopytom do spoločného úverového registra. Na základe uvedených skutočností mal za to, že v predmetnom prípade si splnil zákonnú povinnosť a v žiadnom prípade sa nemôže jednáť o hrubé porušenie tejto povinnosti. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, či v Banskej Bystrici. Žalobca nesúhlasil s povolením splátok, pričom uviedol, že zákon súd nemôže určiť dlhšiu lehotu na plnenie bez relevantných skutkových tvrdení podložených zodpovedajúcimi dôkazmi. Mal za to, že v danom prípade bez dôkazov kompletne objektivizujúcich majetkovú situáciu žalovaného nie je splnená podmienka odôvodnenosti pre určenie dlhšej paričnej lehoty. V tejto súvislosti poukázal najmä na to, že oprávnenie súdu priznať plnenie v splátkach je výnimočným oprávnením, pričom uvedené musí byť podložené zistením všetkých skutočností, ktoré by presvedčivo zdôvodnili záver súdu, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci je vhodné určiť, že peňažné plnenie možno uskutočniť v splátkach. Vychádzal pritom zo záverov uvedených v judikáte R87/1966. Uviedol, že hľadiska, ktorými by sa mal súd pri uvedenom rozhodovaní o povolení splátok zaoberať sú najmä majetkové a osobné pomery a pod., pričom vyhádza z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo/116/2012 zo dňa 18.03.2013. Uviedol, že namiesto sankcie spojené s neplnením si povinností zo strany žalovaného, bol tento súdom prvej inštancie odmenený, a to priznaním splátok po 50 eur mesačne. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd v zmysle ust. § 388 CSP napadnuté rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmenil a zaviazal žalovaného na povinnosť zaplatiť uplatnený nárok v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň si uplatnil aj náhradu trov dovolacieho konania vo výške súdneho poplatku za podané odvolanie.

8. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal

suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní. (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05)

12. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

13. K námietkam nesprávneho skutkového zistenia odvolací súd konštatuje, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie v predmetnej sporovej veci. Dokazovanie je potrebné vnímať ako procesný postup, ktorý smeruje k vytvoreniu skutkových poznatkov potrebných pre rozhodnutie vo veci samej. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania možno vzhliadať najmä v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd ustanoví skutkový stav v prejednávanej veci, a z ktorého potom vychádza, a na ktorý následne aplikuje konkrétnu právnu normu. Zistenie skutkového stavu, ktorý je objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný predovšetkým aj z hľadiska posúdenia pravdivosti tvrdení účastníkov a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporom konaní (primerane rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že nedošlo k naplneniu tejto odvolacej námietky.

14. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Odvolací súd nezistil naplnenie ani tejto odvolacej námietky.

15. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným, je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

16. V predmetnom konaní mal odvolací súd za preukázané, že medzi sporovými stranami bola uzatvorená dňa 02.05.2020 Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového spotrebiteľského úveru vo výške 3 000 eur. Žalovaný sa poskytnutý úver zaviazal splácať v pravidelných 36 mesačných splátkach vo výške 96,38 eura. Prvá splátka bola

splatná dňa 15.05.2020 a ďalšie boli splatné ku 15 dňu v kalendárnom mesiaci. Celková čiastka bola uvedená v zmluve vo výške 3 619,68 eur, RPMN bola v hodnote 14,64 % a úroková sadzba vo výške 9,90 % p.a. Priemerná hodnota RPMN bola stanovená vo výške 12,15 %, pričom súčasťou zmluvy bol aj poplatok za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 4,77 eur mesačne, a taktiež aj poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150 eur.

17. Odvolací súd má za preukázané, že žalobca rozsudok súdu prvej inštancie napadol vo výroku I., avšak čo do časti povolenia splácať dlh v splátkach, do výroku II., ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a do súvisiaceho výroku III., ktorým súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania.

18. Vo vzťahu k povoleniu splácať dlžnú sumu v pravidelných mesačných splátkach, odvolací súd uvádza, že vychádzajúc z ust. § 232 ods. 2 a 3 CSP vyplýva, že lehota na plnenie (tzv. paričná lehota) je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Zároveň však súd môže rozhodnúť aj o ustanovení dlhšej lehoty na plnenie, avšak takto môže vykonať len v odôvodnených prípadoch. Hľadiskami, ktoré pri rozhodovaní o vymedzení dlhšej paričnej lehoty musí súd zohľadňovať a vziať do úvahy sú predovšetkým výška priznaného plnenia žalobcovi, platobná schopnosť žalovaného, prejavovaná snaha o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia v jednotlivých splátkach v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie v plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátkach nebolo v riešenom prípade vzhľadom na osobné pomery žalobcu príliš ťaživé. (pozri R 117/1967)

19. V predmetnom prípade súd prvej inštancie rozhodol o povolení splácať prisúdenú sumu v splátkach, pričom vychádzal z preskúmania žiadosti žalovaného. Súd prihliadol na nespochybné pomery žalovaného vyplývajúce z výsluchu zo dňa 30.05.2023 a taktiež aj na výšku dlžnej sumy a dĺžku omeškania s jej zaplatením. Vzhľadom na skutočnosti tvrdené žalovaným pred súdom prvej inštancie, a taktiež, aj na výšku dlžnej sumy súd rozhodol o povolení splácať sumu v splátkach vo výške 50 eur mesačne, pričom uviedol, že nižšiu splátku nebolo možné v tomto prípade povoliť, a to najmä pre skutočnosť, že určenie nižšej splátky by nezabezpečovalo reálne uspokojenie veriteľa v primeranom čase a nezodpovedalo by to požiadavke na spravodlivú ochranu práv žalobcu. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že žalovaný žiadosť o povolenie splácania dlhu v splátkach odôvodnil tým, že je už približne rok práceneschopný a výška jeho príjmu predstavuje sumu 400 eur. Uviedol, že síce je vedený ako zamestnanec v spoločnosti Q., avšak má zdravotné problémy, ktoré sú dôvodom jeho práceneschopnosti. Taktiež uviedol, že má ďalšie existujúce záväzky, kde sa v prospech jedného z nich vykonáva exekúcia zrážkami zo mzdy vo výške 70 eur mesačne v prospech spoločnosti Home Credit, a.s. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že sumu vo výške 50 eur nemožno považovať za neadekvátnu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dodáva, že žalovaným uvádzané skutočnosti týkajúce sa majetkových a sociálnych pomerov možno považovať za dostatočne odôvodňujúce pre rozhodnutie o povolení splácania prisúdennej sumy v mesačných splátkach tak, ako o tom rozhodol súd prvej inštancie.

20. Vo vzťahu k námietkam žalovaného o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru v dôsledku nesprávne uvedených náležitostí v zmluve podľa ust. § 9 ods. 2 písm. e) - celkovej výšky úveru a písm. h) ZoSÚ - ročnú percentuálnu mieru nákladov, odvolací súd uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie na ktoré odkazuje. Pre doplnenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva:

K námietkam žalobcu, ktorými namietal, že na posudzovaný prípad nie je možné aplikovať rozhodnutie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 9Cdo/287/2021 a taktiež aj rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-377/2014, pretože v posudzovaných prípadoch sa jednalo o odlišné skutkové okolnosti, odvolací súd poukazuje, že tieto je potrebné vyhodnotiť ako nedôvodné. Najvyšší súd SR sa v posudzovanom prípade zaoberal otázkou vymedzenou žalobcom, či v zmluve o spotrebiteľskom úvere je správne uvedená celková výška úveru aj v prípade, ak po vyplatení tejto zmluvne dohodnutej výšky úveru spotrebiteľovi na určený účet zinkasuje banka, na základe dohody so spotrebiteľom z tohto účtu poplatok za poskytnutie úveru. Dovolací súd v tejto súvislosti konštatoval, že náležitosti vymedzené v ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ musia byť uvedené v spotrebiteľských úveroch nielen formálne ale uvedené údaje musia byť úplné, určité, zrozumiteľné a správne. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v rámci uvedených rozhodnutí sa súdy zamerali najmä na vysvetlenie významu a podstaty správneho obsiahnutia náležitostí v rámci spotrebiteľských zmlúv, tak ako to vyžaduje ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ, pričom v tejto súvislosti poukázali najmä na sankcie spojené s nesplnením povinností, ktoré zákon spája s neuvedením podstatných náležitostí.

V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje že náležitosť v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. e) ZoSÚ predstavuje obligatórnu náležitosť, ktorá musí byť v spotrebiteľskej zmluve s poukazom na uvedené rozhodnutia uvedená správne, aby na základe v zmluve uvedených informácií o výške úveru, spotrebiteľ mal jasnú predstavu o celkovej hodnote svojho záväzku. Zákon o spotrebiteľských úveroch obsahuje zákonnú definíciu celkovej výšky úveru vymedzenú v ust. § 2 písm. l) ZoSÚ. Vychádzajúc z tejto definície, celková výška úveru predstavuje maximálnu výšku alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe Zmluvy. V zákonných ustanoveniach ZoSÚ je taktiež obsiahnutá legálna definícia celkových nákladov spotrebiteľa, pričom pod týmito je v zmysle ustanovení spomínaného zákona potrebné rozumieť všetky náklady spojené s úverom vrátane poplatkov akéhokoľvek druhu. Odvolací súd nevidí v predmetnom prípade dôvod na odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, a preto konštatuje, že veriteľ sa nemôže zbaviť svojej povinnosti, resp. nemôže konvalidovať nesprávne, či zavádzajúce údaje v zmluve tým, že v nej síce výslovne uvedie, akú čiastku predstavuje poplatok za poskytnutie úveru, avšak zároveň ju prezentuje ako súčasť poskytnutého úveru, hoci v skutočnosti sa jedná o náklad spotrebiteľa, a to ani za tej podmienky, že klient súhlasí s okamžitým započítaním poplatku za poskytnutie úveru podľa obchodných podmienok.

V tejto súvislosti odkazuje aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15, pričom poukazuje najmä na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov sledovaného Smernicou 2008/48, ktorý spočíva v úplnej harmonizácii v niekoľkých kľúčových otázkach týkajúcich sa oblasti spotrebiteľských úverov, ktorá je potrebná na to, aby sa zabezpečila všetkým spotrebiteľom v Únii vysoká a rovnocenná úroveň ochrany. (bod 32. rozhodnutia) Zároveň dôležité je spomenúť ako to vyplýva z čl. 10 ods. 2 Smernice v súlade s odôvodnením 31 tejto smernice, požiadavka zrozumiteľného a stručného vyjadrenia náležitostí uvedených v spomínanom ustanovení je nevyhnutná na to, aby sa spotrebiteľ mohol oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami.

Zároveň žalobcom predložené stanovisko NBS k RPMN, označené ako „Vyjadrenie OOFs NBS“ zo dňa 12.11.2019 predložené v odvolacom konaní, odvolací súd považuje za tzv. novotu v zmysle ust. § 366 CSP, a preto nebolo možné na uvedené vyjadrenie prihliadať.

21. V predmetnom prípade nepochybne došlo k situácii, že žalobca si poplatkom vo výške 150 eur skompenzoval svoje náklady a tieto odpočítal od poskytnutého úveru. Celková výška úveru „označuje sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy ktoré si poskytovateľ úveru účtuje za náhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom, a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi vyplatené. (pozri rozsudok Súdneho dvora C-377/14 Radlinger proti FINWAY a.s.) Uvedené malo vplyv aj na všetky relevantné údaje v zmluve, vrátane hodnoty RPMN, a teda je potrebné konštatovať, že ani ostatné náležitosti uvedené v zmluve nemohli byť uvedené správne, nakoľko si žalobca ako dodávateľ vypočítaval všetky ostatné relevantné údaje zo sumy 3 000 eur, a nie zo sumy po odpočítaní poplatku za poskytnutie úveru, t.j. zo sumy 2 850 eur, čo vyplýva aj zo súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania (viď bod 51. a nasl.), keď žalobca zmluvné úroky počítal a účtoval zo sumy 3 000 eur. Odvolací súd taktiež poukazuje na bod 55. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, pričom dodáva, že súd prvej inštancie sa náležite vysporiadal s námietkami žalovaného v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje a na uvedené v plnom rozsahu odkazuje, a preto nepovažoval za dôvodné aj v predmetnom rozsudku opätovne takto prijaté závery súdom prvej inštancie opakovať. Vzhľadom a uvedené skutočnosti tak možno konštatovať, že pre neuvedenie správnych údajov v zmluve o úvere je úver bezúročný a bezpoplatkov, a teda žalovaný mal povinnosť vrátiť žalobcovi len sumu, ktorá mu bola reálne poskytnutá, t.j. sumu 2 850 eur, spolu so zákonným úrokom z omeškania.

22. Vo vzťahu k zisťovaniu bonity žalovaného odvolací súd uvádza, že ZoSÚ, platných v čase uzavretia zmluvy upravoval v ust. § 7 ods. 1 upravoval povinnosť veriteľa pred uzavretím alebo zmenou spotrebiteľskej zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. V opačnom prípade, ak veriteľ túto zákonnú povinnosť zanedbal, zákon sankcionoval takéto konanie v zmysle ust. § 11 ods. 2 nemožnosťou vyžadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti vymedzenej ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, zákon sankcionuje takéto konanie veriteľa bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru. za hrubé porušenie povinnosti sa považuje najmä posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver. (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 13CoCsp/45/2021 zo dňa 12.04.2022)

23. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti konštatuje, že súd prvej inštancie dospel k správnym záverom týkajúcich sa skúmania bonity žalovaného, na ktoré odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje, keď konštatoval, že žalobca nepreukázal, že by náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovaného v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, čo malo za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru v zmysle ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ. Žalobca v priebehu prvoinštančného konania ako aj odvolacieho konania poukazoval na to, že pri skúmaní bonity vchádzal z údajov nachádzajúcich sa v spoločnom registri bankových informácií (SRBI) a z prehľadu z výpisov z účtu žalovaného, avšak odvolací súd obdobne ako súd prvej inštancie má za to, že len z týchto údajov nemohol žalobca úplne získať prehľad o finančnej situácii žalovaného. Takéto konanie žalobcu nemožno považovať za náležité skúmanie bonity s odbornou starostlivosťou.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené závery je tak možné stotožniť sa so záverom súdu prvej inštancie o tom, že uzatvorená spotrebiteľská zmluva je aj v tomto prípade postihnutá sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti, pričom toto konanie veriteľa vyvolalo ďalší zákonom predpokladaný následok, a to v podobe nemožnosti platného vyhlásenia predčasnej splatnosti. Vzhľadom na uvedené mal žalobca nárok len na vrátenie nezaplatených splátok splatných ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie, t. j. ku dňu 30.05.2020. Na základe konštatovanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného spotrebiteľského úveru, súd prvej inštancie správne poukázal na to, že žalovaný je povinný splniť splátky očistené od úrokov a poplatkov, pričom ku dňu vyhlásenia rozsudku bolo splatných ako súd prvej inštancie uviedol 20 celých mesačných splátok a časť 21-ej mesačnej splátky (bod 73. rozhodnutia), z čoho vyplýva, že súd správne zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy, ktorá predstavovala sumu vo výške 1 280,45 eura v prevyšujúcej časti tak žalobu správne zamietol.

25. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie čo do výroku I. v časti o povolenie splátok, II. a III. ako vecne správny potvrdzuje.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 2 CSP tak, že stranám sporu nebol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému však zo spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplývajú, ani si ich neuplatnil. V odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi nemohla byť priznaná náhrada trov dovolacieho konania. Súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).